

Valvontasuunnitelma

Yli-Kemin kalatalousalue kalastuksenvalvonta

Kalastuksen valvonnalla varmistetaan, että noudatetaan kalastusta koskevia säädöksiä ja määräyksiä sekä kalastavilla henkilöillä on tarvittavat luvat.

Kari Kivelä, Timo Reinvuo, Kari Tuhkala, Jarmo Mäklin

Sisällysluettelo

1. Johdanto	1
2. Yleiset tavoitteet ja painopisteet	2
2.1. Tiedotus	2
2.2. Yhteistyö	3
2.3. Uhanalaisten lajien korvausarvot	3
2.4. Valvonnan määrä ja tarpeet	4
3. Valvonnan toteutus	5
Kalastuslain 8§ mukaiset lohi- ja siikapitoisten vesistöjen koski- ja virta-alueet Lapissa	5
3.1. Kalastuksenvalvonta osakaskunta-aluekohtaisesti	5
3.2. Osakaskuntien oma valvonta	6
4. Valvojan vaatimukset	7
4.1. Välineet	7
Kalastuksenvalvojan valtuutusilmoitus ja tapahtumailmoitus	7
5. Yli-Kemin kalatalousalueen kalastuksenvalvojat	8
Liiteluettelo	9
Leveyspiireihin liittyvät rajoitukset	10

1. Johdanto

Kalastuslupatulot ovat tärkeitä kalatalouden rahoituksen kannalta. Valtakunnan tasolla myytyjen kalastuksenhoitomaksujen määrä on vähentynyt 20 vuodessa 100 000:lla. Asiaan on vaikuttanut myös yli 65-vuotiaiden maksuvapautus kalastonhoitomaksusta. Kalastuslupatulojen vähenevä trendi on samansuuntainen myös Yli-Kemin kalatalousalueella. Väestön vähenemisen ja kalastajien ikääntymisen myötä kalastonhoitomaksukertymä ja kalastuslupatulot tulevat todennäköisesti edelleen pienentymään. Pyydyskalastajien määrä vähenee, tilalle tulee pääosin viehekalastajia, joista iso osa kalastaa yhdellä vavalla kalastonhoitomaksulla tai iän perusteella maksuttomasti.

Koko joukko maksuvelvollisista jättää myös maksun maksamatta. Kalastuksenvalvonnan avulla voidaan lisätä maksuhalukkuutta ja sitä kautta osaltaan lisätä lupamaksukertymiä. Tämä näkyy sekä valtion kalastonhoitomaksuissa että osakaskuntien omassa lupamyynnissä.

Yli-Kemin kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelma toteaa alueen tavanomaisten kalakantojen ja -varojen olevan hyvällä tasolla. Hauki, ahven, made ja särkikalat sekä muikkukannat kestävät voimakkaampaakin kalastusta. Kemijärvelle on yhteisten hankkeiden kautta saatu kalankäsittelyyn ja -jalostukseen soveltuva kalahalli ja puolenkymmentä ammattikalastajaa. Lisää pyyntiponnisteluja kaivataan kotitarve- ja matkailukalastajien taholta.

Heikompi tilanne on taimen-, siika- ja harjuskantojen osalta. Näitä kantoja tuetaan sekä vesivoimalaitoksille määrättyjen velvoiteistuksien, että myös osakaskuntien suorittamien istutuksien kautta. Yläperän alkuperäiset taimenkannat ovat arvokkaita ja niistä on muodostettu emokalasto LUKEN Ohtaajan laitokselle

Taivalkoskelle. Yläperälle tehtävät taimenistukkaat ovat emokalaston jälkeläisiä. Taimen ja harjuskannat ovat silmälläpidettäviä kantoja, joka myös osaltaan viitoittaa kalastuksenvalvontatehtäviä.

Yli-Kemin kalatalousalueella Kemijärven vesistöalueilla harjoitetaan pyydys- ja viehekalastusta ja yläperän vesistöissä pääpaino on viehekalastuksessa. Alueiden tarpeet kalastuksenvalvonnassa ovat hieman erilaiset.

Kemijärven pääaltaan alueella kuhan ja muikun kalastuksen valvonta sekä Pöyliöjärven erityiskalastusalueen lupavalvonta ovat valvonnan keskiössä. Myös muualla voidaan alueen valvontaa tehdä, mikäli tarvetta esiintyy. Yli-Kemin virtavesillä viehekalastusluvut sekä taimenten ja harjusten alamittasäännökset korostuvat valvonnassa. Kalatalousalueen joki- ja purovesien latva-alueet ovat Metsähallituksen lupavalvonnan piirissä.

Kalatalousalueen valvojilla on valtuutus toimia koko kalatalousalueen vesillä kalastuksen laillisuusvalvonnan puitteissa. Pyydyskalastuksen valvonnan vastuu on osakaskunnilla itsellään, joko omien valvojien suorittamana tai ostopalveluna kalatalousalueen valvojilta. Valvojien ja resurssien rajallisuuden takia olisi suositeltavaa, että osakaskunnat sopivat myös yhteisistä valvonnoista.

2. Yleiset tavoitteet ja painopisteet

Kalastuksen valvonnalla varmistetaan, että lakisääteisiä ja kalatalousalueen tai osakaskuntien sääntöjä ja rajoituksia noudatetaan ja, että kalastavilla henkilöillä on tarvittavat luvat. Valvonta koskee kalojen pyyntimittamääräyksiä, rauhoitusajoja ja -alueita sekä pyydyksiä koskevia kieltoja tai pyydysten rakennetta koskevia määräyksiä. Vesialueen omistajalla, osakkaalla ja kalastusoikeuden haltijalla on oikeus tarkastaa, että veteen asetettu pyydys on merkitty kalastusoikeuden osoittavalla merkillä.

Tehokkaalla valvonnalla voidaan vähentää luvaton kalastusta, nostaa sekä paikallisia että valtion lupatulokertymiä ja osaltaan lisätä kalastuksen kestävyyttä. Lisäksi valvonnan yhteydessä voidaan kerätä tietoa kalastuksen tyyppillisistä piirteistä, kuten käytetyistä pyyntimuodoista tai pyyntipaineesta eri alueilla. Kalastuksenvalvonta on tärkeä osa kalavesien hoitoa.

Kalatalousalueella tapahtuva valvonta koostuu pääasiassa alueen ja osakaskuntien valtuuttamien valvojien toimesta. Lisäksi poliisilla, kalastusviranomaisella, tulli- ja rajavartiolaitosviranomaisilla ja kalastuksenvalvojalla on oikeus valvoa, että kalastusta koskevia säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan. Heillä on myös oikeus ottaa talteen luvattomaan kalastukseen käytetyt välineet ja niillä saatu saalis.

Eryteisesti tehovalvonnan järjestämistä varten kalatalousalueen eri osissa on tunnistettava kunkin alueen kalastuksen erityispiirteet, kuten suosituimmat pyyntisesongit ja -alueet sekä tärkeimmät kalalajit.

Kalastuslain muutokset ja uudet asetukset ovat lisänneet kalastuksenvalvonnan neuvonnallista tarvetta, mikä tulee ottaa huomioon valvonnan käytännön toteutuksessa.

2.1. Tiedotus

Suuri osa valvonnan tehokkuudesta perustuu sen ennaltaehkäisevään vaikutukseen. Tämän vuoksi tavoitteena on myös valvonnan näkyvyys esim. perinteisen median kautta. Eryteisesti valvontakauden alussa pyritään ottamaan valvontakäynneille mukaan median edustajia. Valvonnasta on hyvä tiedottaa myös kalatalousalueen kotisivuilla, jonne voidaan koota alueen valtuuttamien valvojien tiedot ja muu valvontaan liittyvä tieto. Valvonnalle voitaisiin hakea näkyvyyttä myös sosiaalisen median kautta.

Huomiota kiinnitetään myös havaituista puutteista tiedottamiseen, jonka yhteydessä myös tietoa oikeista käytännöistä voidaan jakaa. Näkyvyyttä pyritään lisäämään myös kiinnittämällä tarkistettuihin ja moitteettomiin pyydyksiin valvojan terveiset ”pyydyksenne on tarkastettu” –merkillä.

Yleisesti hyvänä toimintatapana voidaan pitää myös sitä, että valvontakäynneillä pyritään tapaamaan kasvokkain mahdollisimman useita kalastajia. Tällöin tieto valvonnasta leviää paikallisesti ja samalla voidaan jakaa tietoa kalastukseen liittyvistä säännöistä, neuvoa kalastajia ja ohjata toimintaa haluttuun suuntaan.

2.2. Yhteistyö

Kalatalousalueen koordinoima tehovalvonta pyritään tekemään aina yhteistyössä osakaskuntien kanssa. Valvontakäynneille on lähtökohtaisesti hyvä ottaa mukaan kyseisen vesialueen omistajan/osakaskunnan edustaja. Tämä koskee eritoten valvontaa Kemijärven vesistöissä. Vesillä suoritettava valvonta edellyttää veneväylien ulkopuolella hyvää paikallistuntemusta, jotta vältytään pohjakosketuksilta ja karille ajoilta.

Kalastuksen valvonnan suhteen hyvä keskusteluyhteys kalastusoppaiden, kaupallisten kalastajien ja ELY-keskuksen välillä edistää valvonnan onnistumista ja tavoitteiden saavuttamista.

Valvonnassa pyritään tekemään tarvittaessa yhteistyötä myös poliisin, rajavartiolaitoksen ja metsähallituksen kanssa. Erityisesti vaikeissa tapauksissa, joissa valvojan valtuudet loppuvat kesken tai turvallisuus on uhattuna, on turvaututtava viranomaisapuun. Asia konkretisoituu Yli-Kemin virtavesillä tapahtuvan kalastuksen valvonnan yhteydessä, jossa taimenten ja harjusten pyyntiponnistukset ovat suurimmat.

Paikallisten aktiivisuutta voidaan lisätä tiedottamalla havaittujen rikkeiden ilmoittamismahdollisuudesta alueen valvojille tai suoraan poliisille.

2.3. Uhanalaisten lajien korvausarvot

Uhanalaisille kalalajeille säädettiin kalastuslain (379/2015) 119 §:n (menettämisseuraamus) nojalla korvausarvot, jotka tulivat voimaan 17.5.2019 (**Taulukko 1**). Korvausarvot säädettiin Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella, josta on löydettävissä myös muut, kuin alla olevassa taulukossa esitetyt korvausarvot.

Menettämisseuraamus koskee vain saaliiksi otettuja, uhanalaisia kalalajeja, joille kalastusasetuksessa korvausarvo on erikseen määritetty. Pyydykseen jäänyt uhanalainen tai ali-/ylimittainen kala tulee aina vapauttaa välittömästi, elävänä tai kuolleena. Uhanalaisille kaloille ja jokiravulle vahvistettu suojeluarvo tulee maksettavaksi mahdollisen sakkorangaistuksen lisäksi, jos kalastusrikoksen tai -rikkomuksen yhteydessä on otettu saaliiksi uhanalaista kalaa.

Sivusaaliina saatuja kaloja ei joudu korvaamaan, jos ne laskee heti takaisin veteen.

Taulukko 1 Yli-Kemin kalatalousaluetta koskevat kalalajien korvausarvot

Leveyspiiri	Laji	Korvausarvo 1§
67 leveyspiirin eteläpuoli	Taimen , alamitta 60 cm (rauhoitusaika joessa ja purossa 1.9.-30.11)	2440 €
	Taimen rasvaeväleikattu , alamitta 50 cm (rauhoitusaika joessa ja purossa 1.9.-30.11)	260 €
	Harjus , alamitta 35 cm , (rauhoitusaika 1.4.–31.5. kaikissa vesissä)	300 €

67	leveyspiirin pohjoispuoli	Taimen, alamitta 50 cm (rauhotusaika joessa ja purossa 1.9.-30.11)	410 €
		Taimen rasvaeväleikattu, alamitta 50 cm, (rauhotusaika joessa ja purossa 1.9.-30.11)	80 €
		Harjus, alamitta 30 cm	100 €

Kooltaan alle 25 senttimetrin pituisen kalan arvo on kymmenen prosenttia vastaavalla 1§:ssä määritetylle yksikölle mainitussa pykälässä säädetyistä arvosta.

Yli-Kemin kalatalousalueella erityistä huomiota tulee kiinnittää kuhaan ja rasvaevälliseen taimeneen, joiden alamitta- ja pyyntisäännöksiä on noudatettava. Säännösten nojalla alamittaiset kuhat ja taimenet tulee aina vapauttaa takaisin veteen, saaliiksi niitä ei saa ottaa.

Alamittaiset taimenet tulee siis aina vapauttaa ja jokaisesta saaliiksi otetusta alamittaisesta yksilöstä tehdään rikosilmoitus, mikäli sellainen valvonnan yhteydessä tavataan.

Kuhan osalta alamittasäännöksiä noudattamatta jättämisen seuraamuksissa, kalastuksenvälvojat noudattava Kemijärven osakaskunnan ohjeistusta.

Korvausarvo tuomitaan menetettäväksi valtiolle, jos on ottanut saaliiksi uhanalaisen kalalajin, joka on

- 1) pyydetty kielletyllä kalastustavalla, pyyntimenetelmällä tai kalastusvälineellä
- 2) pyydetty alueelta, jolla kalastus on kielletty tai sitä on rajoitettu
- 3) pyydetty rahoitusaikana
- 4) ali- tai ylimittainen (kaloille voidaan säätää paikallisesti lakisääteistä tiukemmat pyyntimitat).

Luonnonkantaa ja rasvaeväleikattujen (istutettujen) taimenten kohdalla korvausarvot tulevat kyseeseen aina, jos yllä luetelluista kohdista 1–4 joku täyttyy.

2.4. Valvonnan määrä ja tarpeet

Kemijärven vesistöalueella olisi syytä tehdä kalatalousalueen valvojien toimesta laillisuusvalvontaa vähintään 1–2 kertaa vuodessa. Sen lisäksi olisi hyvä järjestää ainakin yksi tehovalvontatapahtuma yhteistyössä osakaskuntien omien valvojien ja edustajien kanssa, jolloin myös pyydyskalastus olisi valvonnan kohteena. Pöyliöjärven, Kummunjärven ja muiden alueen erityiskalastuskohteiden valvontaa 3–5 kertaa vuodessa, joista ainakin yksi ajoittuisi talvikaudelle.

Pelkosenniemen yläpuolisilla vesialueilla kalatalousalueen valvojien toimesta suoritettavaa laillisuusvalvontaa tulisi järjestää 2–3 kertaa vuodessa. Osa valvonnasta on syytä järjestää yhteistyössä viranomaisten (poliisi) ja metsähallituksen erävalvonnan kanssa.

Alueen teettämää valvontaa olisi siis pyrittävä tekemään vuositasolla mielellään n. 60–80 h tai enemmän. Lisäksi, mikäli erityiskohteilla (Pöyliöjärvi ja yläperän virtavedet) ilmenee ongelmia, kuten toistuvaa salakalastusta tai muuta sääntöjen noudattamattomuutta, niiden valvontaan on syytä panostaa erikseen.

Osakaskuntien oma valvonta on niin hajallaan ja vaihtelevaa, että sen määrän arviointi on käytännössä kalatalousaluetasolla mahdotonta. Osakaskuntien valvontaa olisi luultavasti lisättävä, mutta koska suuri osa osakaskunnista ei maksa valvojilleen suoritettua valvonnasta, ei valvojilta ole yleensä voitu varsinaisesti

vaatia aktiivisuutta. Valvojille on joissain tapauksissa annettu korvauksena kalastuslupia tai maksettu pieni valvontakäyntikohtainen korvaus.

3. Valvonnan toteutus

Yli-Kemin kalatalousalueen vesipinta-ala on yhteensä 47 140 ha, joka on jaettu käyttö- ja hoitosuunnitelmassa kahteen suunnittelualueeseen;

- Kemijärven alue, joka käsittää Kemijärven ja siihen laskevat joet sekä Kemijoen Pelkosenniemeltä alaspäin Seitakorvan voimalaitospatoon saakka.
- Ylä-Kemijoen suunnitelma koskee entisen Yli-Kemin kalastusalueen vesiä: Ylä-Kemijoki Pelkosenniemeltä ylös sivuhaaroineen (Vuotosjoki, Tenniöjoki, Naruskajoki, Aatsinkijoki, Värriöjoki, Kairijoki, Kemijoen latva), Nuortti (Tuulomajoen vesistöä) ja Tuntsajoki (Koutajoen vesistöä).

Kalastuksenvalvonnan kannalta määrittelyt ja toteutus tehdään alue/osakaskuntaakohtaisesti; **Kemijärven eteläosa** (Luusua, Räisälä, Joutsijärvi osakaskunnat), **Kemijärven pääallas** (Kemijärven osakaskunta), **Kemijärven yläpuoliset** alueet Kemijoen pääuoman vedet Kitisen suuhun saakka (Ylikylä, Javarus, Morkkaperä, Pyhäjärvi ja Pelkosenniemi -osakaskunnat). **Kitisen suun yläpuoliset virtavedet** (Savukoski, Martti, Tenniö, Saija, Naruskajoen ja Aatsingin osakaskunnat). **Kemijoen latvavedet, Nuortti- ja Tuntsajoen vesistöt.**

Kalastuslain 8§ mukaiset lohi- ja siikapitoisten vesistöjen koski- ja virta-alueet Lapissa

Lapin työvoima- ja elinkeinokeskus on määrittänyt Lapin kaikki vesistöt lohi- ja siikapitoisiksi. Näiden vesistöjen koski- ja virtapaikoissa kalastaminen Lapin läänin kalastusluvalla on kielletty.

Tässä yhteydessä on huomioitava, ettei kaikkia alueita kyetä aikataulujen eikä kustannusten johdosta joka vuosi valvomaan. Valvonnassa täytyy huomioida sen vaikuttavuus, kuin myös tasapuolisuus eri osakaskuntien suhteen. Valvonnan painopistealueet sekä vuorovuosi periaate, kuin myös osakaskuntien oma aktiivisuus ja rahoitusmahdollisuudet ovat valvontaa ohjaavana tekijänä.

3.1. Kalastuksenvalvonta osakaskunta-aluekohtaisesti

Valvontasuunnitelman tämän osion tarkemmat tiedot ovat liitetietoina, kunkin osakaskunnan tai osakaskunta-alueen valvontasuunnitelmien mukaisesti. Liitteenä olevia valvontasuunnitelmia päivitetään tarpeen mukaan, vaikkapa vuosittain.

Valvonnan näkökulmasta olisi suotavaa osakaskuntien määrittävän omiin suunnitelmiinsa toimintaohjeet esim. pyydyskalastuksen osalta nostetaanko ”laittomat” pyydykset ylös järvestä heti, vai jätetäänkö huomautusviesti ensin yms. Myös ylös nostettavien verkkojen ja muiden pyydysten säilytyspaikka olisi hyvä määrittää. Ylipäättänsä ohjeistus valvojille, mikä on osakaskunnan tahto toimenpiteistä.

3.1.1 Kemijärven eteläosa (Luusua, Räisälä, Joutsijärvi – osakaskunnat)

Kemijärven eteläosien osakaskuntien näkemykset ja määrittelyt oman alueensa kalastuksen valvonnan suunnitelmasta ja tarpeesta

Liite 3.1.1 Valvontasuunnitelma Kemijärven eteläosan osakaskuntien vesialueille

3.1.2 Kemijärven pääallas (Kemijärven osakaskunta)

Kemijärven osakaskunnan kalastuksen valvontatarpeet kohdistuvat Pöyliöjärven kalastussäännön noudattamiseen sekä Kemijärven pääaltaalla pyydyskalastuksen kalastussäännön noudattamiseen.

Liite 3.1.2 Valvontasuunnitelma Kemijärven osakaskunnan vesialueille

3.1.3 Kemijärven yläpuoliset alueet (Ylikylä, Javarus, Morkkaperä, Pyhäjärvi ja Pelkosenniemi -osakaskunnat)

Osakaskuntien näkemykset ja määrittelyt oman alueensa kalastuksen valvonnan suunnitelmasta ja tarpeesta.

Liite 3.1.3 Valvontasuunnitelma Kemijärven yläpuolisten osakaskuntien vesialueille

3.1.4 Kitisen suun yläpuoliset virtavedet (Savukoski, Martti, Tenniö, Saija, Naruskajoen ja Aatsingin osakaskunnat)

Osakaskuntien näkemykset ja määrittelyt oman alueensa kalastuksen valvonnan suunnitelmasta ja tarpeesta

Liite 3.1.4 Valvontasuunnitelma Kitisen suun yläpuolisten osakaskuntien vesialueille

3.1.5 Kemijoen latvavedet, Nuortti- ja Tuntsajoen vesistöt (Metsähallitus)

Mahdollisuuksien mukaan valvontaa tehdään yhteistyössä Metsähallituksen erävalvojen kanssa. Valvontavastuu Metsähallituksella

Liite 3.1.5. Valvontasuunnitelma Kemijoen latvavedet

Myös kalatalousalueen muilla järvillä ja virtavesillä on syytä tehdä valvontaa, mutta se tulee olemaan pitkälti osakaskuntien oman valvonnan varassa. Alueen puolesta valvontaa voidaan tukea erityisesti ongelmatilanteissa, osakaskuntien niin toivoessa. Tehovalvonnan kohteita ja painopisteitä voidaan muuttaa tarpeen mukaan.

3.2. Osakaskuntien oma valvonta

Jotta valvonnan teho säilyisi läpi kauden, tulee myös osakaskuntien omien valvojen harjoittaa omaehtoista valvontaa. Rutiinia ja neuvoja valvontaan osakaskuntien valvojat saavat osallistumalla kalatalousalueen valvontakäynneille tai kysymällä neuvoa alueen valvojilta ja asiantuntijatahoilta (Kalatalouskeskus, ELYkeskus). Ongelmatilanteissa on myös suositeltavaa ottaa yhteyttä edellä mainittuihin tahoihin.

Eryisesti oman osakaskunnan vesillä valvontaa tehdessä tulee kiinnittää huomiota toiminnan esteellisyyteen. Läheisten pyydyksiin tai kalastukseen ei valvoja saa hallintolain mukaan puuttua.

Suosittelavaa olisikin, että valvonnassa on mukana aina vähintään 2 valvojaa. Vaihtoehtoisesti estynyt valvoja voi myös ottaa yhteyttä kalatalousalueen valvojiin.

Kuten jo johdannossa mainittiin, olisi hyödyllistä sopia myös osakaskuntien rajat ylittävää valvontaa. Toisin sanottuna yksittäisille valvojille olisi saatava valtuutus valvontaan useamman osakaskunnan alueelle. Tämä helpottaisi tilannetta erityisesti alueilla, joilla valvojista on puutetta.

4. Valvojan vaatimukset

Kalastuksen valvojiksi voidaan valtuuttaa vai kalastuksenvalvojan kokeen läpäisseitä henkilöitä, joilla on kalastuksenvalvojan kortti. Valvojiksi tulee valita rauhalliseen käytökseen ja asiakaspalveluun taipuvaisia henkilöitä. Liiallinen virkaintoisuus voi kääntää yleisön asenteet kalastuksenvalvontaa vastaan. Kaikki valvontatilanteet ovat asiakaspalvelutilanteita ja niissä toimitaan ystävällisesti ja maltillisesti. Mikäli valvoja ei valtuuksiensa puitteissa pysty asiaa käsittelemään, on otettava yhteys poliisiin. Vesillä liikuttaessa tärkein tekijä on aina oma ja muiden turvallisuus, eikä valvonnan takia kenenkään tule näitä vaarantaa.

4.1. Välineet

Järvi- ja muilla vesialueilla liikuttaessa kalatalousalueen valvojat tarvitsevat asianmukaisen, riittävällä moottoriteholla varustetun veneen. Valvontatyön tulee olla sujuvaa ja turvallista. Vesialueen paikallistuntemus myös veneväylien ulkopuolella edellyttää usein paikallista opasta/veneiden kuljettajaa valvojen veneeseen. Osakaskunnan kalastussäännöt tunteva edustaja on suositeltava pari kalastuksenvalvojalle kipparoimaan venettä.

Kalatalousalueella ei ole omaa soveliaista venettä valvontatyöhön esim. Kemijärven vesillä. Näin ollen, kyseeseen tulee veneen/veneiden vuokraaminen valvontatapahtumaan. Kalatalousalueen matka- ja kulukorvaukset määräytyvät pääsääntöisesti verottajan (valtion matka- ja kulukorvaukset) ohjeistuksen mukaisesti. Moottoriveneiden kulukorvaukset ovat moottoriteho- ja kilometriperusteisia. Valvontatyössä veneiden päiväkohtaiset ajokilometrit jäävät usein vähäiseksi, joten soveliaampi käytäntö venevuokralle on päiväkohtainen kiinteähintainen korvaus. Käytäntö on ollut 100 euroa/päivä, alv0%.

Kalastuksen valvojan varustus vesillä tapahtuvassa valvonnassa; varustukseen kuuluvat ainakin seuraavat välineet:

- ✓ viestimerkit
- ✓ näyttömääräyslomakkeet
- ✓ rullamitta/viivoitin/kalamittasapluuna
- ✓ valvojan opas (kalastusasetukset)
- ✓ matkapuhelin
- ✓ GPS
- ✓ "lupahaavi"
- ✓ valvontapöytäkirja / sähköinen kalastuksenvalvojantyyökalu
- ✓ puoshaka, lepuuttajat, yms. veneeseen liittyvät välineet
- ✓ kiikari
- ✓ kamera
- ✓ kelluntavälineet

Osakakuntien valvojen suorittaessa valvontaa tulisi heidät myös varustaa mahdollisimman hyvin. Edellä mainituista välineistä lupahaavi, valvojan opas, GPS ja kamera eivät ole "pakollisia" välineitä. Valvojan asun tulisi olla asiallinen. Lisäksi valvojalla tulisi olla kalastuksenvalvojan liivi tai lippalakki.

Kalastuksenvalvojalla tulee olla mukana ELY-keskuksen myöntämä kuvallinen kalastuksenvalvontakortti ja hänet valtuutetaan vesialueen omistajan tai kalatalousalueen valtakirja.

Kalastuksenvalvojan valtuutusilmoitus ja tapahtumailmoitus

Kalastuksenvalvojalla on oikeus valvoa kalastusta koskevien säännösten ja määräysten noudattamista ainoastaan valtuutuksessa määritellyllä alueella. Kalastuksenvalvojan valtuuttanut taho on velvollinen

ilmoittamaan valtuutuksen sisällöstä ja voimassaoloajasta kahden kuukauden kuluessa valtuutuksen voimaantulosta sille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jonka toimialueeseen valtuuttajan alue pääasiallisesti kuuluu.

Kalastuksentralvojan tulee laatia tapahtumailmoitus kalastuslain 109 §:ssä tarkoitetusta talteenotosta, 115 §:ssä tarkoitetusta huomautuksen antamisesta ja 116 §:ssä tarkoitetusta toimenpiteestä luopumisesta. Tapahtumailmoituksen tietoja saa käyttää vain asianosaisen oikeusturvan varmistamiseksi ja kalastuksentralvojen toiminnan valvontaa varten. Tapahtumailmoitukset on toimitettava kalastuksentralvojan hyväksyneelle toimivaltaiselle ELY-keskukselle vuosittain kutakin kalastuksentralvojan toimintavuotta seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä.

Vuosiraportointia varten valvojan on syytä kirjata kaikki valvontaan liittyvät toimenpiteet ja tapahtumat joko suoraan valvontapöytäkirjaan tai muistivihkoonsa päivä- ja kellonaikajärjestyksessä. Valvontatapahtumasta tarvittavia tietoja ovat mm.; päivä, aika klo, tarkka paikka, tarkastetut luvat ja pyydykset, talteen otetut pyydykset, huomautukset, näyttömääräykset, ym. oleellinen tieto. Kirjaus muistivihkoon päiväkohtaisesta tarkastettujen lupien ja pyydysten tyyppikohtaisesta kokonaismäärästä helpottaa vuosiraportointiin tehtävää koostetta.

Kalatalousalueen valvojilla on käytössä yksi sähköinen kalastuksentralvojan työkalu (v. 2023), josta raportit saa ulos nopeasti ja vaivattomasti sekä valvontatapahtumat kirjautuvat havainnollisesti kartalle. Ohjelmaa käytetään verkon kautta tai offline-tilassa tabletille ladatulla Kalastuksentralvoja-ohjelmalla. Tavoite on, että sähköinen kalastuksentralvontatyökalu saadaan kaudelle 2024 käyttöön kaikille alueen valvojille.

5. Yli-Kemin kalatalousalueen kalastuksentralvojat

Kalatalousalueen valtuuttamat valvojat

Nimi	Valvojatunnus	Puhelin	Sähköposti
Kari Kivelä	04258	0400 580109	kari.kivela@naruskajarvi.fi
Timo Reinvo	04270	0400 128249	reinvo@gmail.com
Kari Tuhkala	003060	0400 396057	k.tuhkala@gmail.com
Kimmo Tuhkala		0442051827	
Jarmo Mäklin	04716	040 8431799	jarmo.maklin@gmail.com

Metsähallitus

Erätarkastaja (Sodankylä, Savukoski, Pelkosenniemi, Kemijärvi ja Salla)

Heikki Säkinen		040 833 1656	heikki.sakinen@metsa.fi
-----------------------	--	--------------	--

Viranomaiset

Pyydysten ja muiden kalastusvälineiden talteenotossa ja takavarikoinnissa yhteys Kemijärven poliisiin.

Muuta virka-apua tarvittaessa myös rajavartiolaitokselta.

Kemijärven poliisi	0295 466 040	
Lapin Rajavartiosto - johtokeskus	0295 412510	

Liiteluettelo

Liite 3.1.1 Valvontasuunnitelma Kemijärven eteläosan osakaskuntien vesialueille

Liite 3.1.2 Valvontasuunnitelma Kemijärven osakaskunnan vesialueille

Liite 3.1.3 Valvontasuunnitelma Kemijärven yläpuolisten osakaskuntien vesialueille

Liite 3.1.4 Valvontasuunnitelma Kitisen suun yläpuolisten osakaskuntien vesialueille

Liite 3.1.5. Valvontasuunnitelma Kemijoen latvavedet

Leveyspiireihin liittyvät rajoitukset

